

zal men met opgeruimden en verfrischten geest thuis komen.

Wijl onze meeste landwegen in dit jaargetijde haast onbegaanbaar zijn vanwege 't „vette der aarde“, zochten we dezer dagen de schrale zanden heigronden ten Oosten en N.-O. van Heerlen op, waar men van den Lichtenberg bij Schaesberg een onvergelykelijk vergezicht heeft naar 't Westen. Men staat daar als aan een kust, waarvan heuvelruggen in zee loopen om zich als onderzeesche drempels voort te zetten en ver, ver in 't Westen weer op te duiken. Iets als een machtige zeeboezem schijnt hier van uit 't N.-W. voort te dringen.

De fiksche bries, die ons tegenslaat, de sneldrijvende wolken, de telkens weer doorglunderende zon, dit alles geeft frissche kracht en moed om de hei in te stevenen, die hier wel langzamerhand aan terrein verliest, maar toch nog stukken van ongerepte schoonheid bezit, waar ge door niets gestoord of afgeleid wordt dan door 't geroep van een eenzamen „scharluut“, waar de purperen zomerhei haar thans vaal geworden deken eindelijk voor u uitrolt.

Waar dezen zomer de gele ginstervlammen uit den grond sloegen en tegen de hellingen oplaaiden, daar is nu alles grijs en dof, waar de varens in de gelederen der dennen voortrukten en hunne groene banieren hieven, daar schijnt thans voor hen de strijd verloren, want bij honderden liggen ze geknakt. De wind, die de toppen der dennen bespeelt en er den droeven klaagtoon aan ontlokt, die me nog zoogoed heugt uit mijn kindjaren, drijft de half verbrokkelde veeren in greppels en ondiepe voren te hoop. Maar 't volgend voorjaar zal de strijd om 't bestaan door de varens weer hervat worden en men verzekerde ons, dat ze hier ieder jaar meer veld winnen en naast de konijnen de gevaarlijkste vijanden der nieuwe ontginningen zijn.

Tusschen de stammen staan nog paddenstoelen in heksenkringen, maar van boschmieren, die we dezen zomer hier wisten, valt zelfs geen spoor meer te bekennen.

We gaan verder de laagte in en komen bij 't heldere beekje, dat hier door een groot dal naar 't Noorden stroomt over blinkende kiezeltjes en helder zand en ons met droefheid doet denken aan zoo menige andere kabbelende beek in ons Zuiden, die voor weinig jaren even helder was en thans zoo zwart ziet als de oude Styx. Hier treffen we moeras en veen aan, waar de voet in het zachte sphagnum dreigt weg te zinken en waar in den mid-zomer duizenden Drosieraplan-tjes hunne verraderlijke pareltjes deden glinsteren om arme vliegjes te verschalken, waar veenbessen hun heerlijke vruchtjes op het zachte mos neerlegden, waar de mooie donkerroode

waterbezie groeide en *Narthecium* zijn gele bloemen met wollige meeldraden uit 't hooge gras beurde.

't Wisselend spel van zon en wolken wordt matter en reeds komt de klamme mist op, die zich om de hoeken der heuvels vastzet, hun scherpe contouren wegdoezelt en alles doet vervagen in één troosteloos grauw. Langs eenzame struikjes van *Juniperus* klimmen we de westelijke, reeds donkere helling op en dragen door den vallenden avond de herinnering met ons mee aan een blijden, rijken dag.

Nog een poosje, dan doemt de „lichtstad“ Heerlen weer voor ons op en we gaan als iederen dag weer den ouden, welbekenden weg.

Nuth.

J. J. DORMANS.

Een praatje over Paddenstoelen.

III.

Al zijn nu bosch en beemd bladerloos en gieren de regen- en windvlagen door de kale twijgen en langs de nat-glimmende stammen, met den rijkdom van paddenstoelen is het nog lang niet gedaan!

Aan den zoom der bosschen, op open plaatsen vind ik dikwijls een kolossalen grooten paddenstoel, precies een poppenparasol. Hij heet dan ook inderdaad *Parasolzwam*. Door zijn grootte valt hij terstond in het oog: de steel wordt vaak 30—40 c.M. hoog bij een dikte van 3 c.M., is geel-bruin gevlekt als een jong leeuw-tje, heeft een dikken knol aan den voet en is versierd met een grooten, drogen wit-bruinen ring, die op en neer geschoven kan worden. De hoed heeft soms een diameter van 25 c.M., is dakvormig, en geheel bedekt met lichtbruine schubben, die als miniatuur dakpannetjes elkaar half bedekken. De plaatjes aan de onderzijde van den hoed zijn roomkleurig, en reiken niet tot aan den steel, soms blijven ze er een heel eind van af. Deze paddenstoel is eetbaar, en moet, vooral als hij jong is, zeer lekker wezen.

Mooi van vorm zijn de *Cantharellen*, kleine paddenstoelen, die den vorm van min of meer diepe bekertjes met min of meer gegolfde en ingesneden randen hebben. Dit geslacht is zeer gemakkelijk te herkennen aan de plaatjes, want deze loopen niet alleen van den hoedrand tot aan den steel, doch ze loopen langs den steel af tot bijna aan den voet, zoodat steel en hoed bijna een geheel vormen, zonder dat eene merkbare afscheiding te bespeuren valt. Een nog duidelijker kenmerk — want het afloopen der plaatjes komt bij tal van andere geslachten ook voor — is de vorm der plaatjes zelf. Terwijl de plaatjes der tot nu toe besproken geslachten en soorten op het oog fijn, dun

A. 7

en broos waren, zijn de plaatjes der Cantharellen dik, afgerond, wasachtig en zeer onregelmatig; zoodat ze als aderen op den steel liggen.

In bosschen en langs wegen vindt men ze gewoonlijk in groepen bijeen. Een der mooiste soorten is de Eierzwam (*C. Cibarius*), dadelijk kenbaar aan haar kleur: dooiergeel, en aan hare lichte aroma, die aan abrikozengeur doet denken. Deze zeer lekkere paddenstoel groeit vooral in naaldbosschen. Evenwel zij men voorzichtig met het inzamelen van deze zwam, want in haar buurt groeit een andere Cantharelle, de *C. aurantiacus*, die, zool niet giftig, in geen geval te vertrouwen is. Gelukkig is zij van de Eierzwam gemakkelijk te onderscheiden, doordien zij veel zwakker gebouwd is, met dunner steel

Dat is de Stinkzwam, die haar naam alle eer aandoet en niets gelijkt op een paddenstoel in den bekenden vorm. Zij bestaat uit een 15 à 20 cM, hoogen en circa 3 cM. dikken, witgelen steel, die uit een gescheurde, witachtige, slappe eierschil schijnt te ontspruiten. Op dien steel rust een heel klein hoedje in den vorm van een nauwsluitend, spits vingerhoedje, groenachtig van kleur en bedekt met ribbels en ruitjes. Die hoed scheidt een sporenslijm af, dat dien gruwelijken stank verspreidt. Rondom die zwam, half begraven in den grond, vindt men vaak voorwerpen die op kippeneieren gelijken met aan het spitse einde een wit draadje. Dat zijn de jonge exemplaren van deze soort.

D. F.

MAANDBLAD

van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

Druk N. V. „STOOMDRUKKERIJ FLORALIA“, Assen.

Den Heer
Meijuffr.

H. P. Schols

s. s. t. t.

te

Renaar

P. J. A. Mertens

en regelmatigere plaatjes en veel donkerder geel is, bij oranje af. Ook komt zij meestal niet in groepen voor doch in verspreide exemplaren.

Wanneer men in deze dagen de bosschen doorkruist, gebeurt het soms, dat het reukorgaan zeer onaangenaam wordt aangedaan door een afschuwelijke kringenlucht. Allicht meent men, dat in de buurt het kadaver ligt van een onschuldig offer van de thans allerwege gehouden wordende drijfjachten. 't Kan wezen, maar waarschijnlijk is 't niet, want aangeschoten wild wordt of een prooi van roofdieren of netjes begraven door het gilde der doodgravers. Er is meer kans dat men eensklaps staat voor een eigenaardig gevormde zwam, welke die walgelijke geuren verspreidt.

OFFICIËELE BERICHTEN.

Nieuwe leden sedert 1 November 1912:

V. Schols, lid van den gemeenteraad, *Maastricht*;
J. A. Mertens, rentmeester, *Amstenrade*.

Bedankt voor het lidmaatschap:

Jac. P. van Term, redacteur, *Maastricht*.

Totaal op 20 November 1912: 207 leden.

De Secretaris: Mr. D. FREES.